

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

4 december 2001

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van 21 november
1989 betreffende de verplichte
aansprakelijkheidsverzekering inzake
motorrijtuigen en tot wijziging van artikel
31 van de wet van 25 juni 1992 op
de landverzekeringsovereenkomst**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 **VAN DE REGERING**

Art. 2

**Het voorgestelde artikel 9ter vervangen door vol-
gende bepaling :**

« Art. 9ter. — § 1. *Iedere persoon, onderworpen aan de verplichting van artikel 2, kan bij het Tariferingsbureau een aanvraag indienen, als ten minste drie verzekeringsmaatschappijen tot wie de persoon zich heeft gewend, geweigerd hebben hem een dekking toe te staan.*

§ 2. *Het voorstel van een premie die hoger is dan de door de Koning bepaalde drempel, wordt met een weigering gelijkgesteld.*

Voorgaand document :

Doc 50 **1079/ (2000/2001) :**

001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

4 décembre 2001

PROJET DE LOI

**modifiant la loi du 21 novembre 1989
relative à l'assurance obligatoire de
la responsabilité civile en matière de
véhicules automoteurs et modifiant l'article
31 de la loi du 25 juin 1992 sur
le contrat d'assurance terrestre**

AMENDEMENTS

N° 1 **DU GOUVERNEMENT**

Art. 2

**Remplacer l'article 9ter par la disposition sui-
vante :**

« Art. 9ter. — § 1er. *Toute personne soumise à l'obligation de l'article 2 peut introduire une demande auprès du Bureau de tarification lorsqu'au moins trois entreprises d'assurances auxquelles elle s'est adressée ont refusé de lui accorder une couverture.*

§ 2. *Est assimilée à un refus la proposition d'une prime supérieure au seuil défini par le Roi.*

Document précédent :

Doc 50 **1079/ (2000/2001) :**

001 : Projet transmis par le Sénat.

Deze drempel wordt vastgesteld door de laagste premie van het tarief van de verzekeringsmaatschappij, voor een voertuig dat identiek is aan datgene dat het voorwerp uitmaakt van de aanvraag tot dekking, te vermenigvuldigen met 5. Dat coëfficiënt kan gewijzigd worden door de Koning zonder dat het lager mag zijn dan 4.

§ 3. Een vrijstelling die hoger is dan de door de Koning bepaalde drempel wordt met een weigering gelijkgesteld.

Deze drempel wordt vastgesteld door de laagste premie van het tarief van de verzekeringsmaatschappij, voor een voertuig dat identiek is aan datgene dat het voorwerp uitmaakt van de aanvraag tot dekking, te vermenigvuldigen met 3. Dat coëfficiënt kan gewijzigd worden door de Koning zonder dat het lager mag zijn dan 2.

§ 4. De verzekeringsmaatschappij moet de verzekeringnemer informeren over het feit dat hij zich in één van de gevallen bevindt, zoals bedoeld in §§ 2 en 3. ».

VERANTWOORDING

Het amendement herneemt de geest van het nieuwe artikel 9ter, terwijl het er enkele verduidelijkingen van technisch aard aan toevoegt.

De nieuwe indeling van het artikel doet goed uitkomen dat het Tarifieringsbureau voor alles de gevallen regelt van een weigering om te dekken.

In § 1 wordt evenwel bepaald dat de kandidaat verzekeringnemer het bewijs van drie weigeringen in plaats van één moet leveren om bij het Bureau een aanvraag te kunnen indienen. Deze wijziging vergroot de mogelijkheden voor de kandidaat verzekeringnemer om een dekking te vinden via de gewone en gebruikelijke wegen. Zij vermindert aldus het risico op een verzadiging van het Tarifieringsbureau.

Paragraaf 2 stelt het voorstel van een hoge premie gelijk met een weigering. De kandidaat verzekeringnemer die een premievoorstel heeft ontvangen dat hoger ligt dan een bepaalde drempel, zal zich tot het Tarifieringsbureau kunnen wenden, alsof het om een weigering ging.

Deze drempel is vastgesteld ten opzichte van de minimumpremie van de maatschappij tot dewelke de consument zich gericht heeft. De minimumpremie is deze die maatschappij toepast voor een voertuig dat identiek is aan datgene dat aangegeven wordt door de consument. De drempel evolueert bijgevolg in functie van de kenmerken van ieder voertuig. Dit laat onder meer toe de consumenten die ervoor gekozen hebben een risicovoertuig te besturen, niet te bevoordelen.

Ce seuil est déterminé en multipliant la prime la plus basse du tarif de l'entreprise d'assurances pour un véhicule identique à celui faisant l'objet de la demande de couverture par 5. Ce coefficient peut être modifié par le Roi sans qu'il puisse être inférieur à 4.

§ 3. Est assimilée à un refus la proposition d'une franchise supérieure au seuil défini par le Roi.

Ce seuil est déterminé en multipliant la prime la plus basse du tarif de l'entreprise d'assurances pour un véhicule identique à celui faisant l'objet de la demande de couverture par 3. Ce coefficient peut être modifié par le Roi sans qu'il puisse être inférieur à 2,5.

§ 4. L'entreprise d'assurances est tenue d'informer le preneur d'assurance qu'il se trouve dans l'un des cas visés aux §§ 2 et 3. »

JUSTIFICATION

L'amendement reprend l'esprit du nouvel article 9ter en y apportant quelques précisions d'ordre technique.

Le nouveau découpage de l'article met en évidence le fait que le Bureau de tarification règle avant tout les cas de refus de couverture.

Au § 1er, on prévoit désormais que le candidat preneur d'assurance doit faire la preuve de trois refus, au lieu d'un seul, pour pouvoir introduire une demande au Bureau. Cette modification augmente les possibilités pour le candidat preneur de trouver une couverture par les voies habituelles. Elle réduit donc le risque d'engorgement du Bureau de tarification.

Le § 2 assimile à un refus la proposition d'une prime élevée. Le candidat preneur ayant reçu une proposition de prime supérieure à un certain seuil pourra s'adresser au Bureau de tarification comme s'il s'agissait d'un refus.

Ce seuil est fixé par rapport à la prime minimale de l'entreprise à laquelle le consommateur s'est adressé. La prime minimale est celle que cette entreprise applique pour un véhicule identique à celui présenté par le consommateur. Le seuil évolue donc en fonction des caractéristiques de chaque véhicule. Cela permet, entre autres, de ne pas avantager les consommateurs ayant choisi de conduire un véhicule à risque.

In het begin wordt de coëfficiënt vastgesteld op vijf. De Koning kan deze coëfficiënt aanpassen, bij voorbeeld in functie van de marktevolutie. De wet voorziet evenwel in een absoluut minimum dat gelijk is aan vier.

Paragraaf 3 stelt het voorstel van een vrijstelling die hoger ligt dan een drempel die op gelijkaardige wijze als in § 2 werd bepaald, gelijk aan een weigering.

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 2

Het voorgestelde artikel 9quinquies, § 1, vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. *Het Tariferingsbureau vertrouwt het beheer van de door hem getarifeerde risico's toe aan een of meer verzekeringsmaatschappijen die lid zijn van het Gemeenschappelijk Garantiefonds dat door artikel 79, § 2 van de hoger vermelde wet van 9 juli 1975 wordt ingevoerd.* »

VERANTWOORDING

Volgens de vertegenwoordigers van de verzekeringsmaatschappijen die lid zijn van de Verzekeringscommissie, zouden verschillende verzekeraars bereid zijn de zorg voor het beheer van de door het Tariferingsbureau (pp. 8 en 12) getarifeerde risico's op zich te nemen. Het amendement stelt hen in staat met die mogelijkheid rekening te houden.

Het amendement stelt het principe van de spreiding van de schadelast van de door het Tariferingsbureau getarifeerde risico's bij al de ondernemingen of maatschappijen die zich in België met de Burgelijke Aansprakelijkheidsverzekering van voertuigen bezighouden.

Men volgde evenmin de voorstellen die de verzekeraars tot de Verzekeringscommissie hebben gericht om een «automatische» tarifieringsprocedure (pp. 12 en 13) in te voeren. Volgens dit voorstel zou de rol van het Bureau zich beperken tot «het opstellen van de tarifieringscriteria, waarmee de bedoelde verzekeringsondernemingen dienen rekening te houden bij de verplichte aanvaarding van risico's voor rekening van de verzekeringsmarkt».

Deze wijze van handelen lijkt te veel op het opleggen van een verplicht eenheidstarief, wat in flagrante tegenspraak is met de tariefvrijheid die de Europese richtlijnen voorstaan.

Au départ, le coefficient multiplicateur est fixé à cinq. Le Roi peut moduler ce coefficient par exemple en fonction de l'évolution du marché. La loi prévoit toutefois un minimum absolu de quatre.

Le § 3 assimile à un refus la proposition d'une franchise supérieure à un seuil déterminé de manière similaire au § 2.

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 2

Remplacer l'article 9quinquies, § 1er, proposé par la disposition suivante :

« § 1er. *Le Bureau de tarification confie la gestion des risques tarifés par lui à une ou plusieurs entreprises d'assurances membres du Fonds commun de garantie institué par l'article 79, § 2, de la loi du 9 juillet 1975 précitée.* »

JUSTIFICATION

Selon les représentants des entreprises d'assurances membres de la Commission des assurances, plusieurs assureurs seraient prêts à prendre en charge la gestion des risques tarifés par le Bureau de tarification (pp. 8 et 12). L'amendement permet de prendre en compte cette possibilité.

L'amendement ne remet pas en question le principe de la répartition de la charge des sinistres des risques tarifés par le Bureau de tarification auprès de toutes les entreprises pratiquant l'assurance R.C. automobile en Belgique.

On n'a pas non plus suivi les propositions des assureurs faites à la Commission des assurances d'instaurer une procédure «automatique» de tarification (pp. 12 et 13). Selon cette proposition, le rôle du Bureau se bornerait à «définir les critères de tarification dont les entreprises d'assurances concernées doivent tenir compte lors de l'acceptation obligatoire de risques pour le compte du marché de l'assurance».

Cette façon de procéder ressemble trop à l'imposition d'un tarif unique obligatoire, ce qui est en contradiction flagrante avec la liberté tarifaire prônée par les directives européennes.

Nr. 3 VAN DE REGERING

Art. 4

In het voorgestelde artikel 19bis, derde lid, de woorden « aan de gerechtelijke autoriteiten » vervangen door de woorden « aan de officieren van de gerechtelijke politie, aan de functionarissen, agenten of beambten bedoeld in artikel 20 ».

VERANTWOORDING

Dit amendement werd ingegeven door een opmerking van de Procureur generaal bij het Hof van Beroep van Gent, gesteund door de Procureur generaal bij het Hof van Beroep van Bergen. De nieuwe formulering maakt een controle van de potentieel niet verzekerde voertuigen mogelijk, alvorens over te gaan tot gerechtelijke acties. Men zou daarbij aan soepelheid en aan doeltreffendheid winnen.

Nr. 4 VAN DE REGERING

Art. 6

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 6. — *In artikel 31 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst worden de volgende wijzigingen aangebracht :*

1) § 1, alinea 2, wordt vervangen als volgt :

«*De opzegging treedt ten vroegste drie maanden na de datum van notificatie in werking »;*

2) een § 2bis wordt ingevoegd, luidend als volgt :

«§ 2bis.*In een verzekering die de verplichte burger-rechterlijke aansprakelijkheid op het gebied van motorrijtuigen dekt, kan de verzekeraar zich slechts het recht voorbehouden de overeenkomst op te zeggen na een schadegeval, als hij de schadeloosstellingen ten gunste van de benadeelde derde personen heeft betaald of zal betalen, met uitzondering van de betalingen die werden uitgevoerd in toepassing van artikel 29bis van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheids-verzekering inzake motorrijtuigen en indien het schadegeval het gevolg is van een door de verzekerde of door de begunstigde gepleegde ernstige inbreuk in de zin van de wetten en politiereglementen op het wegverkeer.*

N° 3 DU GOUVERNEMENT

Art. 4

À l'article 19bis, alinéa 3, proposé, remplacer les mots « aux autorités judiciaires » par les mots « aux officiers de police judiciaire, fonctionnaires ou agents visés à l'article 20 ».

JUSTIFICATION

Cet amendement est suscité par une remarque du Procureur général près la Cour d'Appel de Gand soutenue par le Procureur général près la Cour d'Appel de Mons. La nouvelle formulation permet un contrôle des véhicules potentiellement non assurés avant de prendre des actions judiciaires. On y gagnerait en souplesse et en efficacité.

N° 4 DU GOUVERNEMENT

Art. 6

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 6. — *À l'article 31 de la loi du 25 juin 1992 relative au contrat d'assurance terrestre sont apportées les modifications suivantes :*

1°) *Le § 1er, alinéa 2, est remplacé par :*

«*La résiliation prend effet au plus tôt trois mois après date de la notification ».*

2°) *il est inséré un § 2bis rédigé comme suit :*

«§ 2bis.*En assurance couvrant la responsabilité civile obligatoire en matière de véhicules automoteurs, l'assureur ne peut se réserver le droit de résilier le contrat après sinistre que s'il a payé ou devra payer des indemnités en faveur des tiers lésés, à l'exception des paiements effectués en application de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, et si le sinistre est la conséquence d'une infraction grave au sens des lois et règlements sur la police de la circulation routière commise par l'assuré ou le bénéficiaire.*

Wanneer de opzegging niet is toegestaan in de zin van de vorige alinea, kan de verzekeraar door de opzegging van een waarborg in bijlage aan de overeenkomst die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt, de bepalingen van artikel 12 om deze laatste op te zeggen, niet inroepen.».

VERANTWOORDING

De wijziging voorgesteld in 1°) moet het gemakkelijker maken een nieuwe verzekeringsovereenkomst te vinden in geval van opzegging na een schadegeval. Deze termijn werd trouwens in overeenstemming gebracht met de normale opzegtermijn. Hij stelt de verzekerde in de gelegenheid een vraag bij het Tarifieringsbureau in te dienen, terwijl hij door zijn vroegere verzekeraar gedekt blijft.

De wijziging voorgesteld door 2°) herneemt de geest van het initiële artikel 6 van het wetsontwerp. Men preciseert hier evenwel nog duidelijker dat het precies het opzeggingsrecht van de verzekeraar is, dat door de nieuwe bepaling wordt beperkt.

Om een overeenkomst na een schadegeval te mogen opzeggen, zullen twee voorwaarden gelijktijdig moeten vervuld zijn.

- Enerzijds moet de verzekeraar de schadeloosstellingen ten gunste van de benadeelde derde personen betaald hebben of zal hij ze moeten betalen. Men sluit aldus de schadegevallen uit waarin de verzekerde niet in het ongelijk is.

De uitsluiting van de betalingen uitgevoerd in toepassing van artikel 29*bis* is noodzakelijk omdat de schadeloosstelling van de zwakke weggebruikers, zoals bepaald door dit artikel, onafhankelijk is van de overtreding of fout van de bestuurder.

- Anderzijds is de opzegging slechts toegelaten in het geval van een ernstig geval, bepaald als een ernstige overtreding in de zin van de wetten en politiereglementen op het wegverkeer. Dit verduidelijkt de tekst van het initiële artikel 6 van het ontwerp.

Het tweede lid bepaalt nader dat de verzekeraar de nieuwe bepalingen van artikel 31, § 2*bis* niet kan omzeilen door gebruik te maken van artikel 12. Dit laatste artikel laat de verzekeraar immers toe de hoofdovereenkomst op te zeggen (met name de dekking van de burgerlijke aansprakelijkheid) wanneer hij een einde stelt aan een bijkomstige dekking (bijvoorbeeld de glas- of diefstalverzekering). Deze mogelijkheid zal niet meer geduld worden in het geval van artikel 31, § 2*bis*.

De minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek belast met het Grootstedenbeleid,

Charles PICQUÉ

Dans les cas où la résiliation n'est pas autorisée au sens de l'alinéa précédent, la résiliation par l'assureur d'une garantie annexe au contrat couvrant la responsabilité civile, ne lui permet pas d'invoquer les dispositions de l'article 12 pour résilier ce dernier.».

JUSTIFICATION

La modification proposée au 1°) doit faciliter la recherche d'un nouveau contrat d'assurance en cas de résiliation après sinistre. Ce délai est par ailleurs aligné sur le délai de résiliation normal. Il permet à l'assuré d'introduire une demande au Bureau de tarification tout en restant couvert par son ancien assureur.

La modification proposée au 2°) reprend l'esprit de l'article 6 initial du projet de loi. On précise toutefois plus clairement que c'est le droit de résiliation de l'assureur qui est limité par la nouvelle disposition.

Pour pouvoir résilier un contrat après un sinistre, deux conditions devront être remplies simultanément.

- D'une part, l'assureur doit avoir payé ou devra payer des indemnités en faveur des tiers lésés. On exclut donc les sinistres dans lesquels l'assuré n'est pas en tort.

L'exclusion des paiements effectués en application de l'article 29*bis* est nécessaire car l'indemnisation des usagers faibles prévue par cet article est indépendante de la faute du conducteur.

- D'autre part, la résiliation n'est permise qu'en cas de cas grave, défini comme une infraction grave au sens des lois et règlements sur la police de la circulation routière. Ceci clarifie le texte de l'article 6 initial du projet.

Le second alinéa précise que l'assureur ne peut contourner les nouvelles dispositions de l'article 31, § 2*bis* en faisant usage de l'article 12. Ce dernier permet en effet à l'assureur de résilier le contrat principal (c.-à-d. la couverture de la responsabilité civile) lorsqu'il met fin à une couverture accessoire (p.ex. le bris de glace ou le vol). Cette possibilité ne sera plus permise dans le cas de l'article 31, § 2*bis*.

Le ministre de l'Economie et de la Recherche Scientifique, chargé de la Politique des grandes villes,

Charles PICQUÉ